

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การปฏิบัติจังหวะ

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเป็นนักดนตรีหรือนักร้องจะต้องปฏิบัติทำนองในส่วนของตนเองให้ถูกต้องกับจังหวะที่เพลงกำหนดให้

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม.1/1 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากล

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- ปฏิบัติจังหวะหลัก และจังหวะตามตัวโน้ตได้ถูกต้อง

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี
  - โน้ตสากลในกุญแจซอลและฟาในบันไดเสียง C Major

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1
2. เอกสารประกอบการสอน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหน้าที่ของนักดนตรีหรือนักร้อง แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนฟังว่า การเป็นนักดนตรีหรือนักร้องจะต้องเกี่ยวข้องกับจังหวะ 2 ส่วนด้วยกัน คือ การปฏิบัติจังหวะหลัก และการปฏิบัติจังหวะตามตัวโน้ต
2. นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง การปฏิบัติจังหวะ จากหนังสือเรียน
3. ครูสาธิตการปฏิบัติตามจังหวะให้นักเรียนดูทีละจังหวะอย่างช้าๆ เพื่อให้นักเรียนสังเกตหรือจดจำ หรือศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการสอน ดังนี้
  - 1) การปฏิบัติจังหวะหลัก
  - 2) การปฏิบัติจังหวะตามตัวโน้ต
    - โน้ตตัวกลม
    - โน้ตตัวขาว
    - โน้ตตัวดำ
    - โน้ตตัวเข็ม 1 ชั้น

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

สื่อการเรียนรู้ : เอกสารประกอบการสอน

1. นักเรียนแต่ละคนฝึกปฏิบัติจังหวะหลักและจังหวะตามตัวโน้ตตามที่ครูสาธิตให้ดู 2-3 รอบ จนเกิดความเข้าใจ
2. ครูสังเกตการปฏิบัติและให้คำแนะนำนักเรียนให้ปฏิบัติถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วผลัดกันฝึกปฏิบัติจังหวะหลักและจังหวะตามตัวโน้ตด้วยตนเอง แล้วให้เพื่อนที่เป็นคู่ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนฝึกปฏิบัติจังหวะหลัก และจังหวะตามตัวโน้ต ประมาณ 10 นาที ให้เกิดความชำนาญ
2. ครูให้นักเรียนเลขที่ 1-10 ปฏิบัติจังหวะหลัก และจังหวะตามตัวโน้ตหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง ครูให้นักเรียนที่เหลือไปทดสอบกับครูนอกเวลาเรียน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักดนตรีหรือนักร้องปฏิบัติตามจังหวะไม่ถูกต้อง จะส่งผลกระทบต่อเพลงที่เล่นหรือร้องหรือไม่ อย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1
- 2) เอกสารประกอบการสอน

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

เอกสารประกอบการสอน

1. การปฏิบัติจังหวะหลัก

จังหวะหลัก (ใช้จังหวะปกติ **4** เป็นแบบฝึก) เป็นจังหวะที่นักดนตรีและนักร้องจะต้องปฏิบัติอยู่ในกรอบอันเดียวกันตามความเร็วที่กำหนดไว้ในเพลง

Moderato (ความเร็วปานกลาง)

ท่าเตรียม

(3 - 4 -)

(1 - 2 - 3 - 4 -)

ข้อสังเกต ก่อนการปฏิบัติจังหวะหลักทุกครั้ง ต้องอยู่ในท่าเตรียม และตบเท้าตามความเร็วที่กำหนดไว้ในจังหวะนับมาก่อน (3- 4-) เสมอ

2. การปฏิบัติจังหวะตามตัวโน้ต

การปฏิบัติจังหวะตามตัวโน้ต (ใช้จังหวะปกติ 4 เป็นแบบฝึก) โดยใช้การตบมือตามลักษณะของตัวโน้ตที่บันทึกให้สัมพันธ์กับการตบเท้าจังหวะหลักอย่างที่เคยปฏิบัติมา ทำเตรียมและนับมาก่อน 2 จังหวะ (3-4-) ยังคงปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติจังหวะหลัก

1) โน้ตตัวกลม

จังหวะตามโน้ต

(1 - 2 - 3 - 4 -)

- ข้อสังเกต
1. มีโน้ต 1 ตัว ตบมือ 1 ครั้ง
  2. ตบมือในจังหวะที่ 1 แล้วค้างไว้ถึงจังหวะที่ 4
  3. ยกมือในจังหวะยกเท้าของจังหวะที่ 4 เพื่อเตรียมตบมือตามโน้ตตัวต่อไป

2) โน้ตตัวขาว

จังหวะตามโน้ต

ทำเตรียมและนับมาก่อน 2 จังหวะ (3-4-) ยังคงปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติจังหวะหลัก

1 & 2 & 3 & 4 &

- ข้อสังเกต
1. มีโน้ต 2 ตัว ตบมือ 2 ครั้ง
  2. ตบมือครั้งที่ 1 ในจังหวะที่ 1 ตบมือครั้งที่ 2 ในจังหวะที่ 3
  3. ยกมือในจังหวะยกเท้าของจังหวะที่ 2 และ 4 เพื่อเตรียมตบมือตามโน้ตตัวต่อไป

3) โน้ตตัวดำ

จังหวะตามโน้ต

ท่าเตรียม และนับมาก่อน 2 จังหวะ (3-4-) ยังคงปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติจังหวะหลัก

1 & 2 & 3 & 4 &

- ข้อสังเกต**
- มีโน้ต 4 ตัว ตบมือ 4 ครั้ง
  - ตบมือทุกครั้งที่นับ 1 2 3 4 (ตบมือพร้อมๆ กับตบเท้า)
  - ยกมือในจังหวะยกเท้าของจังหวะที่ 4 เพื่อเตรียมตบมือตามโน้ตตัวต่อไป

4) โน้ตตัวเขมิต 1 ชั้น

จังหวะตามโน้ต

ท่าเตรียม และนับมาก่อน 2 จังหวะ (3-4-) ยังคงปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติจังหวะหลัก

1 & 2 & 3 & 4 &

- ข้อสังเกต**
- มีโน้ต 8 ตัว ตบมือ 8 ครั้ง
  - ตบมือทุกครั้งที่ตบเท้าลง (เมื่อนับเลข) และยกเท้าขึ้น (เมื่อนับ &)

ที่มา : สุมนมาลย์ นิรมิตพันธ์ และคณะ. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 9.
 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 ...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....